

Prenumerata Miejskowa:

bez odnośnienia:
N. rok 8 rsr.
6 miesięcy 4 "
3 miesiące 2 "
1 miesiąc 67 k.
Za odnośnienie dopłaca się 5 kop. miesięcznie.

Prenumerata Lamejskowa:

z odsyłką pocztą:
Na rok 10 rsr.
6 miesięcy 5 "
3 miesiące 2 " 50 k.
1 miesiąc 84 "

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata przyjmuje się w Warszawie, w głównym kantorze Dyrekcji przy ulicy Miodowej N. 478 i w innych jej kantorach miejskich; — w St. Petersburgu w księgarni M. Wolfa w Gościńnym dworze Nr. 18, 19 i 20 i w Moskiewie, w księgarni tegoż w domu Rudakowa na Kuznieckim moście. — Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz 6 kop. od wiersza druku lub jego miejsca, za dwa razy 9 kop., za trzy razy 12 kop. — Oddzielne numera sprzedają się po 5 kop.

Artykuły nadsyłane bez warunków ze strony autora, stają się zupełną własnością Dyrekcji. Artykuły nieprzyjęte będą zwracane tylko na osobiste żądanie i zachowywane trzy miesiące; przyjęte, w razie potrzeby podlegają skróceniu. — Artykuły i ogłoszenia nadsyłane do umieszczenia tegoż samego dnia, powinny być złożone w Dyrekcji nie później jak 5 godzinie 9-ej rano. — Listy przyjmują się tylko frankowane.

Redakcja otwarta jest dla interesantów, codziennie od godziny 11 do 12 z rana.

WYCHODZI CODZIENNIE, PRÓCZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Nominacja. — Najwyższy ukaz do ministra skarbu. — Postanowienie komitetu urządzającego. — Prezydent m. Warszawy. — Kasa oszczędności.
DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Zdanie sprawy o czynnościach szpitali i zakładów dobroczynnych (dok.). — Odczyty w gimnazjum płocekiem. — Dochód z koncertu. — Zarząd stowarzyszenia społecznego „Merkury”. — Kurjerek. — Kursa monet. — Wiadomości dworskie. — Uniwersytet moskiewski. — Otwarcie gimnazjum cywilnego. — Szkoła żegluga. — Prawo o weta i bankructwach. — Kwestja dróg żelaznych. — Flota handlowa. — Sprawa morska. — Sprawy rozwodowe. — Dział majątku. — Taksa aptekarska. — Z Taszkentu. — Posyłki z kosztownościami. — Kontramarkarnie. — Niespodzianki. — Sekret niszczenia chrabaszczy. — Korespondencja. — Dziennik Warszawski: z Paryża. — Austria. — Ziemia słowiańska. — Ministerstwo; sprawy czeskie i galicyjskie. — Prusy i Niemcy. — Stronnictwo narodowo-liberalne. — Francja. — Kwestja stępla. — Hiszpanja. — Powstanie na wyspie Kubie. — Portugalia. — Wybory; finanse. — Ameryka. — Kupno wysp duńskich.
FEJLETON. — To co Bóg uczynił... (d. e.)
PRZEWODNIK WARSZAWSKI. — Nowe dzieło, i. t. d.

kończenie naszych kolei żelaznych, ukazami Naszemi 18 lipca 1867 i 25 marca 1869 r. Polecieliśmy wam dokonać emisje obligów kolei żelaznej nikolajowskiej. Wpłynione z tych emisji sumy posłużyły środkiem dla kontynuacji bez przerwy budujących się kosztom rządu kolei żelaznych i dla poparcia budowy linii, których urządzenie powierzono zostało przemysłowi prywatnemu. W tych samych widokach, dla okazania pomocy kompanjom kolei żelaznych w pozyskaniu środków pieniężnych, potrzebnych na budowę ustąpionych sobie linii, uznaliśmy za dobre co do zatwierdzonych przez Nas koncesij na koleje: iwanowsko-kineszemska, libawska, grazie - carycyńska i woroneżsko - rostowska przyjąć za obowiązek ze strony rządu utworzenie obligowych kapitałów kompanij wyz wymienionych kolei żelaznych. Uznawszy za pożyteczne, na skutek przedstawienia waszego, w ustanowionym przez Nas komitecie przejrzanego, przystąpić do utworzenia tych kapitałów, i jednocześnie zwiększyć oddzielny fundusz kolei żelaznych, tak dla ukończenia i stanowczego urządzenia dróg żelaznych rządowych, jakoteż dla poparcia dalszego rozwoju sieci kolei żelaznych w Cesarstwie, polecamy wam wykonać emisję obligów na następujących zasadach: 1) Obligom tym nadać nazwę: „konsolidowanych obligów kolei żelaznych rosyjskich.” 2) Wszystkich obligów wypuścić w sumie 12,000,000 funtów szterlingów, zaregulowawszy na zasadzie zatwierdzonych przez Nas koncesij: 407,808 funt. szterl. do iwanowsko-kineszemskiej, 1,564,160 funt. szterl. do libawskiej, 2,496,000 funt. szterl. do grazie-carycyńskiej i 3,357,760 funt. szterl. do woroneżsko - rostowskiej kolei żelaznych. Poczem 4,372,272 funt. szterl. zaregulować do należącej rządowi kolei moskiewsko-kurskiej, i rzeczywisty wpływ tej ostatniej sumy zaliczyć całkowicie do funduszu kolei żelaznych. 3) Obligom tym przyswoić od 20 stycznia (1 lutego) 1870 r. 5% rocznego dochodu, opłacanego co pół roku: 20 lipca (1 sierpnia) i 20 stycznia (1 lutego). 4) Umorzenie obligów podług nominalnej wartości wykonać, począwszy od 20 stycznia (1 lutego) 1871 r., w ciągu 81 lat, za pomocą corocznego w Petersburgu losowania, i w tym celu utworzyć oddzielny fundusz umorzenia. 5) Subskrypcją na obligi otworzyć za pośrednictwem domów handlo-

wych N. M. Rotszylda i synów w Londynie, i braci Rotszyld w Paryżu. 6) Procenta i umorzenie pomienionych obligów opłacać: w Petersburgu rublami podług kursu 37 1/2 pensów na rubel, w Londynie funtami szterlingów, w Paryżu frankami podług kursu 25 franków 20 centów za funt szterling, w Amsterdamie guldenami holenderskimi, w Berlinie talarami, i w Frankfurcie nad Menem guldenami, w trzech ostatnich miejscach podług kursu dziennego na Londyn. Potrzebne do wykonania niniejszego obowiązku fundusze przesyłać w swoim czasie bankierom N. M. Rotszyld w Londynie i braciom Rotszyld w Paryżu. 7) Obligie te uwolnić na zawsze od opłaty wszelkiego cla. — Na oryginalną własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano: „ALEXANDER.” Petersburg 9 stycznia 1870 r.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO ALEXANDRA II, CESARZA I SAMOWŁADCY WSZECH ROSJI, KRÓLA POLSKIEGO, WIELKIEGO KSIĘCIA FINLANDZKIEGO etc., etc., etc.

Komitet Urządzający w Królestwie Polskiem. Komitet Urządzający w wykonaniu Najwyższego Rozkazu, zapadłego w dniu 21 grudnia 1869 r. w skutek przedstawienia Komitetu o wyznaczenie terminu do realizacji kuponów od byłych 5% obligacji Skarbu Królestwa postanowił i stanowi: 1) Dla ostatecznej wymiany kuponów od byłych 5% obligacji Skarbu Królestwa oznacza się termin półroczny od daty pierwszego ogłoszenia o tem w gazetach, i 2) Postanowienie niniejsze wnieść do Dziennika Praw. Działo się w Warszawie na 333 posiedzeniu 30 Grudnia (11 Stycznia) 1869/70 r. Namiestnik w Królestwie, Generał-Feldmarszałek (podpisano) Hr. Berg. Członek Zawiadujący czynnościami Komitetu Urządzającego, Senator (podp.) J. Solowjew.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa.

dnia 23 Stycznia (4 Lutego).

Nominacja. — Przez Najwyższy rozkaz w wydziale woj-skowym, z d. 16 stycznia, „naczelnik powiatu kaliszskiego, liczący się w piechocie armji sztabs-kapitan Sawicz, przeznaczony został do zostawania przy ministerstwie komunikacji, z pozostawieniem w piechocie armji. (Rus. Inw.) Najwyższy ukaz do ministra skarbu. — Dla utworzenia oddzielnego funduszu, przeznaczonego wyłącznie na u-

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

TO CO BÓG UCZYNIŁ....

(Dalszy ciąg; Patrz Nr. 11—17).

Naprawdę Dambergeac z żoną, nalegali ażeby Franciszek i stara Agata posilili się czemskolwiek. Sam tylko doktor powróciwszy ze szpitala zjadł śniadanie o zwykłej godzinie — nie było to dowodem nieczułości lecz skutkiem przywyknienia. Zresztą, potrzeba przecież nabrać sił po tak ciężkiej pracy. Przez cały dzień głębokie milczenie panowało w tym domu, do którego za lada chwilę miał wejść gość straszny — śmierć! Wszystkich oczy zwrócone były na małego kalekę, któremu najmniejszym nawet szmerem lękano się zakłócić przedśmiertnego spoczynku. A na świecie... było przesłiznie! Wiosna już się zaczęła... Pod czystym i jasnym błękitem nieba, drzewa w ogrodzie zieleniły się a przez otwarte okno wchodziły niekiedy orzeźwiające prądy wioniącego powietrza... Słychać było swięgotanie ptastwa i radosne okrzyki dzieci bawiących się na bliskim trawniku... Wszystkie te objawy młodzieńczego życia natury, stanowiły smutny kontrast z okropnym obrazem konania tego nieszczęśliwego dziecka — kaleki, któ-

re nigdy nie zasiadało na uczcie życia, nie kosztowało hojnych darów natury... "Zadzwoniono na „Aniol pański” w sąsiednim kościele, gdy Paweł wychodząc z letargu w jakim go pogrążyło lekarstwo, odetchnął ciężko. Otoczono go natychmiast z pośpiechem... Biedak usiłował się podnieść — drobne ręce wyciągnął ku rodzicom z wyrazem nieopisanego czułości... Potem, oczy jego w jednym, smutnym spojrzeniu objęły wszystkich obecnych i... głowa opadła ciężko na poduszki. W tej chwili jasna, anielska dusza Pawła opuściła już ciało niekształtnego karła w którym ją uwięziono. Natychmiast zmienił się obraz, dotąd tak pełen ci-szy i spokoju... Pani Dambergeac rzuciła się na zwłoki syna, jak-by mu chciała w tej chwili oddać wszystkie pie-szczoły, których był pozbawiony niekiedy... Julka wydała jeden krzyk, rozdzierający i bezwładna na podłogę upadła. "Straszna to była chwila! Dambergeac gwałtem jedynie odciągnął żonę od zwłok biednego dziecka, a Franciszek wzięwszy na ręce omdloną Julkę, zaniósł ją do matki, z którą obiedwie przepędziły noc bezsennie. Nazajutrz, sam tylko Dambergeac w towarzy-stwie doktora, Franciszka i starej Agaty, odprowa-dził trumienkę Pawła na cmentarz... Mówiliśmy już, że rodzina ta żyła dosyć ustronie i mało miała ścisleszych znajomości, a Paweł

nieznany prawie nikomu za życia, nieznany też wstąpił do mogiły. "Przez długi czas potem, lękano się o życie Julki... wreszcie, dzięki nauce doktora Seisson i staraniom rodziców, starej Agaty i Franciszka, który czuwał po całych nocach przy chorej dziewczynce, urato-wano jej życie. Franciszek pozostał jeszcze piętnaście dni w Reims, doglądając przychodzącej do zdrowia Julki — lecz czas upływał mu szybko, jak upływa zwykle szczę-śliwym! Heż to słodkich pogadańk prowadził on z mło-dziuchną rekonwalescentką, opartą na poduszkach w fotelu! Opowiadała mu ona, że podczas tyłdniewej nie-przytomności — duch jej uleciał w nadziemskie sfer-y, gdzie słychać było ciągle jakąś niebiańską mu-zykę... że tam widziała Boga otoczonego aniołami, w liczbie których znajdował się i Paweł, tylko inny, piękniejszy od wszystkich. Franciszek słuchał tego opowiadania poważny i rozrzwoniony, a patrząc na opowiadającą myślał: Może ona i prawdę mówi że była w niebie... Ztamtąd bowiem chyba przyniosła ten słodki wyraz oczu jaki teraz posiada, a może zabrała w siebie i czystą duszyczkę umarłego brata... Gdy wreszcie Franciszek odjeżdżał już z Reims, pani Dambergeac zęgnęła się z nim płacząc i naz-wała go synem... — Franciszku! rzekł wtedy Dambergeac, ujmu-

81 M. Telegramy 81 M.

DZIENNIK WARSZAWSKI.

Paryż, 3 lutego (22 stycznia).
Na posiedzeniu ciała prawodawczego roztrąsana była poprawka p. Grévy, domagająca się aby izba miała prawo na swą obronę powoływać wojsko. Minister Segris, silnie powstawał przeciwko poprawce, jako przeciwnej konstytucji. Favre broniąc poprawki, przypomniał d. 2 grudnia. — *Patrie* zaprzecza wieści, jakoby ministrowie wojny i marynarki postanowili zmniejszyć kadry oficerów w armii lądowej i morskiej. —

Marszałek Regnault umarł
Monachjum, 3 lutego (22 stycznia).
W izbie deputowanych Hohenlohe oświadczył, że Prusy nigdy nie żądały wejścia państw południowo-niemieckich do Związku północnego, pozostawiając Bawarii postawienie warunków wejścia. Bawaria tylko w porozumieniu z innymi państwami południowo-niemieckimi, mogłaby postawić swe propozycje.

Bukareszt, 3 lutego (22 stycznia).
Minister sprawiedliwości Boreško, usunął się.

(Correspondenz Bureau.)

Wiadomości telegraficzne.

Wiedeń, 1 lutego (20 stycznia). Listami własnoręcznymi cesarskimi mianowani zostali: Hasner prezesem ministrów, feldm.-por. Wagner ministrem obrony krajowej, szef sekcji Banhans ministrem rolnictwa, i radca ministerjalny Stremayer ministrem wyznań i wychowania publicznego. Urzędowa *Wiener Ztg* ogłosi jutro te nominacje. Ministerstwo przedlitawskie zostało obecnie całkiem uzupełnione. (Wolff's T. B.)

Paryż, 1 lutego (20 stycznia). *Journal officiel* ogłasza nominacje 27 nowych prefektów. Trzech prefektów zaliczonych zostało do rozporządzenia, czterech powołano na inne stanowiska, dwóch zaś uwolniono całkiem ze służby. (Tamże.)

Londyn, 2 lutego (21 stycznia). Ogłoszona przez *Timesa* depesza z Kairu z daty wczorajszej donosi, że na skutek przyjacielskiego porozumienia się pomiędzy sułtanem i wice-krolem, ten ostatni miał będzie odtąd 15,000 wojska. (Tamże.)

Prezydent miasta Warszawy. Gdy przy wyborze do wojska potrzebną jest dokładna wiadomość którzy ze spisowych i do jakiego mianowicie należą rzemiosła, przeto podaje się do wiadomości powszechnej, że każdy ze spisowych rzemieślników stawiający do losowania winien być zaopatrzonej w świadectwo właściwego majstra na prostym papierze wydane, z wyrażeniem w niem, tak rzemiosła któremu się oddawał, jako też czy był terminatorem czy też czeladnikiem.

Kasa Oszczędności Miasta Warszawy z kantorem pomocniczym w gmachu szkolnym za kościołem św. Aleksandra przy Alei Belwederskiej pomieszczonej, w tygodniu upłynionym do dnia 18 (30) Stycznia roku bieżącego, włącznie, wydała książeczek nowych 171, na które, tudzież na dawniejsze w 577 wnioskach, złożono rub. sr. 9,449 kop. 50. Na żądanie 197 uczestników (prócz procentu rub. sr. 3 kop. 93 1/2 należnego za rok bieżący od całkowitych odbiorów) wypłaciła rub. sr. 10,651 kop. 96 1/2 i umorzyła książeczek 45; przeto uczestników 19,971, posiada kapitał rs. 747,518 kop. 68 1/2.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

dnia 23 Stycznia (4 Lutego).

Wiadomości z Wiednia podają nam nazwiska ministrów, którzy zajęli wakujące, przez usunięcie się ministrów hr. Taffe, dra Bergera i hr. Potockiego, posady w gabinecie. Mianowicie powołani zostali feldmarszałek-porucznik Wagner, dr. Banhans i dr. Stremayer. Dzienniki lwowskie nalegają silnie na delegatów galicyjskich aby opuścili radę państwa.

Gabinet francuzki ciągle posiada zaufanie izby, i przy poprawce p. Grévy, żądającej aby izba dla swej obrony miała prawo wzywać bezpośrednio wojska, zdanie gabinetu iż poprawka ta jest przeciwna konstytucji, przeważyło i poprawka ta została odrzucona 121 głosami przeciw 47. — Zmiana wświecie prefekturalnym, jakiej od ostatnich wyborów ciągle domagała się opinia publiczna we Francji, nakoniec nastąpiła i 27 prefektów, albo otrzymało dymisję, albo inne przeznaczenie.

W Portugalji przy wyborach zacięta toczy się walka, w której chodzi głównie o stan finansowy kraju.

Times podaje wiadomość, będącą niejako w sprzeczności z doniesieniami ze Wschodu, o wzburzeniu panującym w prowincjach podległych Turcji. Według tego dziennika, wicekról Egiptu zgodził się na drodze dobrowolnych układów, na zmniejszenie swej armji do 15,000 ludzi, chociaż poprzednie firmy pozwalały mu trzymać 30-tysięczną armję.

jąc go za ręce. Nie zapomnę nigdy czem byłeś dla nas w tych smutnych chwilach...

A Julka... powtórzyła mu te same wyrazy które słyszał z ust Pawełka przy pierwszym z Reims odjeździe:

— Franciszku! powracaj do nas prędko!

VI.

Franciszek przyrzekł, że wróci jak najrychlej—a jednak, to drugie rozłączenie z rodziną Dambergeac'ów miało trwać bardzo długo!

Powróciwszy do Bordeaux młodzieniec oddał się z całym zapałem rozmaitym interesom handlowym—widocznie pragnął zmniejszyć liczbę lat które naznaczył mu wujaszek Van Best na zrobienie majątku. Nawet w chwilach wolnych od interesów, nie korzystał z czasu aby zabawić się lub rozerwać, lecz poświęcił go studjom naukowym. Jeżeli bywał niekiedy w świecie to tylko w towarzystwach wyborowych w których starał się przyswoić sobie obejście wytworne—słowem, Franciszek dążył do tego, aby zostać bogatym i dystyngowanym człowiekiem za pomocą własnej jedynie pracy.

Zkąd w tym dzielnym młodzieńcu wyrodziło się tyle gorliwości i tyle ambicji? On sam może nie wiedział.

Być może, że sam wzgląd na przyszłość podniecał go do doskonałości się jednocześnie fizycznie, umysłowo i moralnie?... bądź co bądź, jednak postępowanie takie zjednało mu wkrótce powszechnie współczucie.

Nic dziwnego, że taki wzorowo postępujący młodzieniec, dojrzał w prowadzeniu interesów,—miły w towarzystwie—nadewszystko zaś, będący siostrzeńcem i jedynym spadkobiercą takiego jak Van Best bogacza, stał się wkrótce przedmiotem zabiegów wszystkich matek mających córki na wydaniu.

Można więc sobie wyobrazić, jakie powstało zdumienie i jaka boleść w Bordeaux, gdy nagle dowiedziano się, że pan Franciszek Muller wkrótce odpływa do Rio na okręcie „Francja i Brazylja” stojącym w porcie i gotowym do podniesienia kotwicy.

Z początku nie wierzono tym wieściom—a jednak okazały się one prawdziwymi...

Czy Franciszek chciał ukryć się przed tyłoma pokusami odzianymi w kształty przeslicznych dziewic bordowskich?... Czy może tylko miał nadzieję przedsię wzbogacenia się w tej podróży; czy obawda te względy razem nań oddziaływały?... Nie wiadomo. To pewna tylko, że Franciszek Muller opatrzonej doświadczonymi radami i czułymi pieczołtami wuja Van Besta, obłany łzami starej Marjanny—dnia 15 stycznia 1866 roku, to jest w ośm miesięcy po śmierci biednego Pawełka odpłynął do Rio.

Nie będę wam opisywał rozdzierającej sceny rozstania. Jeżeliście nigdy nie opuszczali rodzinnego kraju, nie możecie wiedzieć ile boleści zawiera się w tym długim, niemym uścisku w którym żegnamy najdroższe nam osoby, pomiędzy którymi połowa

* (Zdanie sprawy o czynnościach szpitali i zakładów dobroczynnych za 1867 r.)

Dokończenie; patrz Nr. 16.

Ruch liczby ludności, utrzymywanej w zakładach dobroczynnych. W ogóle w 1867 r. było chorych, to jest: pozostałych z r. 1866 i przybyłych w r. 1867 47,856; wyzdrowiało 38,419; wypisano chorych chronicznych z powodu niewyleczalności 659; umarło 4,583; razem było 43,661; pozostało na r. 1868 4,195. Zatem w roku 1867 w ogóle było chorych więcej o 1,945; wyzdrowiało o 1,176; wypisano chorych chronicznie z powodu nieuleczalności,— umarło 295; razem o 1,471, pozostało o 474.

Porównanie stosunków śmiertelności w szpitalach, daje wypadki następujące:

1) Co do szpitali ogólnych, nietrudniących się leczeniem syfilitycznych: największa śmiertelność była w szpitalu św. Tadeusza w Łowiczu, 1 na 5,5; najmniejsza w szpitalu św. Pawła w Sterdyniu, 1 na 14,3; 2) Co do szpitali ogólnych, trudniących się także kuracją syfilitycznych: największa w szpitalu św. Franciszka w Krasnostawie, 1 na 6,0; najmniejsza w szpitalu św. Jerzego w Kalwarji, 1 na 23,4; 3) Co do szpitali ogólnych dla izrealitów: największa w szpitalu w Hrubieszowie, 1 na 5,5; najmniejsza w szpitalu w Kaliszu, 1 na 16,5; Co do szpitali wyłącznie dla wenerycznych, swierzbowatych i rakowatych: (3) największa w szpitalu św. Józefa w Lublinie, 1 na 28,2; najmniejsza w szpitalu św. Aleksego w Płocku, 1 na 264,0; Co do szpitali dla obłąkanych największa w szpitalu św. Jana Bożego w Lublinie 1 na 5; najmniejsza w oddziale przy szpitalu starozakonnych w Warszawie, 1 na 27,6; 6) Co do szpitali, stosunek śmiertelności w 2-ch oddziałach przedstawia się następujący: przy szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie, 1 na 10,0; przy szpitalu starozakonnych w Warszawie, 1 na 44,5.

Liczba chorych wojskowych.

Z załączonego do tego zdania sprawy wykazu o liczbie chorych wojskowych, w ciągu roku 1867 w szpitalach cywilnych leczonych, okazuje się, iż z początkiem 1867 r., było w szpitalach chorych wojskowych 372; przybyło w ciągu roku 4,112; zatem leczono razem 4,484.

Dom podzulków przy szpitalu Dzieciątka Jezus.

W dniu 1 (13) stycznia 1867 roku było (remanent z r. 1866) a) w zakładzie: dzieci starszych chłopców 23, dziewcząt 22; razem 45; niemowląt chłopców 24, dziewcząt 24, razem 48; b) na wychowaniu wiejskiem dzieci chłopców 1,853, dziewcząt 2,191; razem 4,044, a w ogóle 4,137, w tej liczbie chłopców 1,900 i dziewcząt 2,237. Przybyło do instytutu: przez kółko szpitalne: chłopców 1,194, dziewcząt 1,055, razem 2,249; nadesłano przez władzę rządową: chłopców 31, dziewcząt 27, razem 58; przyjęto w szpitalu przy złożeniu ofiary, dzieci z nieprawego łoża: chłopców 52, dziewcząt 73, razem 125; pozostało po zmarłych matkach w szpitalu: chłopców 16, dziewcząt 28, razem 44; zwrócono instytutowi z opieki zadeklarowanej przez osoby prywatne: chłop-

(3) W szpitalu św. Edmunda w Hrubieszowie śmiertelności nie było.

duzy naszej się zostaje. Wszystko wtedy: ludzie, ziemia, drzewa, z którymi za chwilę rozstać się mamy na długo—a na zawsze może... nabierają ogromnego znaczenia! A dla pozostałych na brzegu, ten okręt tak wąły, kołysany falami niezmiernego oceanu, na którym wędruje brat lub przyjaciel, zmniejszający się coraz bardziej w jakiś czarny punkcik ruchomy—jest jakby fatalnością unoszącą od nich najserdeczniejsze skarby na zawsze!

Tego co czuł w chwili rozłączenia Franciszek wyraził trudno... a jednak sam on utworzył i sam zbliżył tę chwilę!

W ostatnim już momencie, Van Best, który odprowadzał siostrzeńca na łódce do okrętu i miał na niej powracać do brzegu—widząc go tak wzruszonym, zawołał:

— Franciszku! Jeszcze czas... zostań z nami! Stracisz tylko zapłacone z góry koszta podróży... to bagatela przecież!

— Nie, drogi wuju, odpowiedział poważnie Franciszek, muszę popłynąć... Ofiarowałeś mi przecież połowę twojego majątku w zamian wyrzeczenia się tej podróży. Nigdy nie zapomnę tej szlachetności i dobroci twojej—ale odmówiłem—bo, mój dobry wuju, ja nie chcę odzierać cię z majątku i proszę codzień Boga ażeby chwila w którą mi się on dostanie, opóźniła się jak najdłużej... Zresztą, moja duma młodzieńcza nakazuje mi ażebym własną pracą dorobił się czegoś... (d. c. n.)

ców 25, dziewcząt 12, razem 37; przyjęto dzieci mamek służących w szpitalu: chłopców 64, dziewcząt 92, razem 156; w ogóle przybyło 2,667, w tej liczbie: chłopców 1,382, dziewcząt 1,285; zatem w ogóle w roku 1867 znajdowało się dzieci 6,806; w tej liczbie: chłopców 3,282, dziewcząt 3,524. Ubyło w tymże roku: przez wydanie na opiekę osobom prywatnym i na naukę do rzemiosł i do fabryk: chłopców 190, dziewcząt 260, razem 459; odesłano do szpitala św. Łazarza dzieci z zarodem chorób syfilitycznych, które do końca roku do zakładu nie wróciły: chłopców 34, dziewcząt 11, razem 45; powrócono rodzicom i krewnym: chłopców 60, dziewcząt 19, razem 79; zmarło w zakładzie: chłopców 334, dziewcząt 269, razem 603; zmarło po wsiach: chłopców 434, dziewcząt 463, razem 897; w ogóle ubyło dzieci 2,083, w tej liczbie: chłopców 1,061, dziewcząt 1,022; pozostało na rok 1868: chłopców 2,221, dziewcząt 2,502, razem 4,723; to jest: a) w zakładzie: dzieci wiejskich: chłopców 42, dziewcząt 25, razem 67; niemowląt: chłopców 56, dziewcząt 50, razem 106; b) na wychowaniu wiejskim: chłopców 2,123, dziewcząt 2,427, razem 4,550; w ogóle jak wyżej dzieci 4,723, w tej liczbie chłopców 2,221, dziewcząt 2,502. Stosunek śmiertelności w domu podrzutków w roku 1867 był 1:4,5, czyli umarło 2,2 na 100.

Obrót funduszków.

a) Dochody: Ogólny dochód wszelkiego rodzaju zakładów był następujący: W 15 szpitalach ogólnych dla wszelkich chorób prócz wenerycznych 303,550 r. 24 $\frac{3}{4}$ kop.; w 35 szpitalach ogólnych dla wszelkich chorób włącznie wenerycznych 16,497 r. 90 kop.; w 10 szpitalach ogólnych dla izraelitów 77,501 r. 58 kop.; w 6 szpitalach dla wenerycznych, świerzbowatych i rakowatych 60,419 r. 27 $\frac{3}{4}$ kop.; w 2 szpitalach dla obłąkanych i epileptycznych 43,693 r. 72 $\frac{3}{4}$ kop.; w 3 szpitalach letnich u wód mineralnych 4,576 r. 15 $\frac{1}{2}$ kop.; —razem w 71 szpitalach 655,238 r. 88 $\frac{3}{4}$ kop.; w 16 domach schronienia i przytulku dla ubogich starców i kalek 114,189 r. 52 $\frac{1}{2}$ kop.; w 4 domach przytulkowo-wychowawczych dla ubogich dzieci i sierot 29,869 r. 17 $\frac{1}{2}$ kop.; w 3 domach przytulku dla niemowląt łącznie z 2 przytulkami dla ubogich dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej 6,514 r. 9 kop.; w 35 salach ochrony dla przychodzących dzieci ubogich rodziców 32,324 r. 10 $\frac{1}{4}$ kop.; w 2 zakładach przytulkowo-poprawczych 20,608 r. 26 $\frac{1}{4}$ kop.; łącznie 858,744 r. 5 kop.; w 2 zakładach nieczynnych (1) 20,079 r. 73 kop.; w dwóch instytucjach czasowo istniejących w Warszawie 13,072 r. 62 $\frac{1}{2}$ kop.; razem 891,896 r. 40 $\frac{1}{2}$ kop.; w 248 domach schronienia parafialnych 21,604 r. 7 $\frac{1}{2}$ kop.; ogółem 913,500 r. 44 kop. W roku 1866 dochody wynosiły sumę 917,738 r. 48 kop., przeto w roku 1867 były mniejsze (2) o 4,237 r. 44 kop.

b) Wydatki: Ogólny wydatek wszelkiego rodzaju zakładów był następujący: W 15 szpitalach ogólnych dla wszelkich chorób prócz wenerycznych 278,539 r. 30 $\frac{1}{2}$ kop.; w 35 szpitalach ogólnych dla wszelkich chorób włącznie wenerycznych 179,672 r. 81 kop.; w 10 szpitalach dla izraelitów 90,937 r. 35 $\frac{3}{4}$ kop.; w 6 szpitalach dla wenerycznych, świerzbowatych i rakowatych 61,651 r. 59 $\frac{1}{4}$ kop.; w 2 szpitalach obłąkanych i epileptycznych 58,832 r. 17 kop.; w 3 szpitalach letnich u wód mineralnych 3,202 r. 87 kop.; w instytucji położniczym przy szpitalu Dzieciątka Jezus 3,076 r. 48 kop.; łącznie 69,912 r. 59 kop.; — w 16 domach przytulku i schronienia dla ubogich starców i kalek 109,213 r. 44 kop.; w 4 domach przytulkowo-wychowawczych ubogich dzieci i sierot 34,246 r. 1 $\frac{1}{2}$ kop.; w 3 domach przytulku dla niemowląt (złobkach) 6,514 r. 9 kop.; w 35 salach ochrony dla przychodzących dzieci ubogich rodziców 29,670 r. 62 kop.; w 2 zakładach przytulkowo-poprawczych 20,413 r. 80 kop.; w domu podrzutków przy szpitalu Dzieciątka Jezus 83,918 r. 33 kop.; razem 953,888 r. 88 $\frac{1}{2}$ kop.; w 3 zakładach nieczynnych 27,285 r. 26 kop.; w 2 instytucjach czasowo istniejących w Warszawie 111,685 r. 22 $\frac{1}{2}$ kop.; w 248 domach schronienia parafialnych 14,119 r. 91 $\frac{1}{4}$ kop.; ogółem 1,006,979 r. 28 $\frac{1}{2}$ kop. Wydatki na utrzymanie instytucji dobroczynnych (oprócz szpitali nieczynnych, zakładów czasowo istniejących i domów schronienia parafialnych) w sprawozdaniu za rok 1866 wykazane były na sumę rubli srebrnych 686,422 kop. 24 $\frac{3}{4}$; w roku zaś 1867 tego rodzaju

wydatki wynosiły 727,183 r. 72 $\frac{1}{4}$ kop., zatem w roku 1867 wyżej o 40,761 r. 47 $\frac{3}{4}$ kop. Na budowle nowe i restauracje główne w roku 1867 wydatki wynoszą 48,824 r. 69 $\frac{1}{2}$ kop.; w roku 1866 wynosiły 45,064 r. 20 $\frac{1}{4}$ kop., zatem w roku 1867 wynoszą więcej o 3,760 r. 49 kop., w ogólności w roku 1867 wydatki wszystkich zakładów dobroczynnych wynosiły sumę 1,006,979 r. 28 $\frac{1}{2}$ kop., a że w roku 1866 wynosiły 951,639 r. 45 kop., zatem w roku 1867 więcej o 55,339 r. 83 $\frac{1}{4}$ kop.

W ogóle utrzymanie jednej osoby kosztowało średnio dziennie: W 15 szpitalach dla wszelkich chorób prócz wenerycznych 40,4 kop.; w 35 szpitalach dla wszelkich chorób włącznie wenerycznych 34,5 kop.; w 10 szpitalach dla wszelkich chorób dla izraelitów 30,4 kop.; w 6 szpitalach dla wenerycznych, rakowatych i świerzbowatych 34,1 kop.; w 2 szpitalach dla obłąkanych i epileptycznych i w 3 oddziałach urządzonych przy szpitalach Dzieciątka Jezus i starozakonnych, oraz domu przytulku i pracy w Warszawie 30,3 kop.; w 3 szpitalach letnich u wód mineralnych 42,7 kop.; w dwóch oddziałach położniczych, przy szpitalu Dzieciątka Jezus i starozakonnych w Warszawie 49,0 kop.; w 16 domach przytulku dla starców i kalek 20,5 k.; w 4 domach przytulkowo-wychowawczych dla ubogich dzieci i sierot 19,2 kop.; w 35 salach ochrony dla przychodzących dzieci ubogich rodziców 5,0 kop.; w 2 zakładach przytulkowo-poprawczych 22,2 kop.; w 3 domach przytulku dla niemowląt ubogich matek łącznie z 2-ma przytulkami ubogich dzieci 12,3 kop.; w domu podrzutków przy szpitalu Dzieciątka Jezus: a) niemowlę z mamką i wszelkimi potrzebami w zakładzie 57,1 kop.; b) dziecko starsze w zakładzie 19,5 kop.; c) dziecko na wychowaniu wiejskim 3,8 kop.

Zapisy i darowizny na korzyść zakładów dobroczynnych w roku 1866 zatwierdzone wynosiły r. 1,020.

Kapitały. Szpitale i inne zakłady dobroczynne, oraz towarzystwa dobroczynności, posiadały w roku 1867 kapitały następujące: w m. Warszawie r. 1,315,806 kop. 81, w gubernji warszawskiej r. 152,349 kop. 46, w gubernji kaliszkiej r. 123,446 kop. 51 $\frac{1}{2}$, w gubernji petrokwowskiej r. 95,224 kop. 31, w gubernji radomskiej r. 149,278 kop. 91 $\frac{1}{2}$, w gubernji kieleckiej r. 143,651 kop. 56, w gubernji lubelskiej r. 336,355 kop. 23, w gubernji siedleckiej r. 153,269 kop. 82, w gubernji płockiej r. 94,176 kop. 54 $\frac{1}{4}$, w gubernji łomżyńskiej r. 111,257 kop. 42 $\frac{1}{4}$, w gubernji suwalskiej r. 56,501 kop. 62, kapitały przeznaczone na różne cele dobroczynne dla wszystkich gubernij i jeszcze na gubernje nierozdzielone r. 100,990 kop. 9 $\frac{1}{2}$. Razem r. 2,732,308 kop. 30 $\frac{1}{2}$. W 1866 roku wykazano kapitałów r. 2,367,341 kop. 71 $\frac{1}{2}$. Zatem w 1867 r. więcej o r. 364,966 kop. 59.

(Odczyty w gimnazjum płockiem). Z Płocka pisał do *Warsz. Dniw*: „Niezbytecznym sądzę podać do wiadomości czytelników *Warsz. Dniw* o pocieszającym zjawisku, jakie miało miejsce w gimnazjum klasycznym płockiem zeszłej niedzieli, 11 stycznia. Jeden ze znajomych moich gimnazjistów, przypadkowo w rozmowie zakomunikował mi, że w gimnazjum wyznaczony został na dziś odczyt celniejszych ćwiczeń szkolnych. Nowość przedmiotu i ciekawość zajęły mnie; postanowiłem więc osobiście przypatrzeć się temu. O godzinie 2 po południu udałem się wraz z uczniami do gimnazjum, gdzie w sali aktowej, bardzo dogodnej pod względem akustycznym, zamierzono odbyć pomieniony odczyt. Po przyjeździe zastałem już w sali naczelnika dyrekcji, członków rady pedagogicznej i uczni czterech wyższych klas. O godzinie 2 rozpoczął się odczyt; najprzód przemówił do obecnych nauczyciel języka ruskiego p. Elmanowicz, staraniem którego urządzony został ten odczyt. W przemowie swojej p. Elmanowicz oddał sprawiedliwość radzie pedagogicznej, która, dzieląc zdanie jego względem teoretycznego i praktycznego podniesienia między uczniami wiadomości w języku ruskim, postanowieniem swoim dnia 8-go grudnia roku zeszłego uznała za pożyteczne wyznaczyć dla uczniów temata do ćwiczeń na piśmie i odczytania takowych w obec nauczycieli i uczniów gimnazjum. Następnie w kilku słowach nadmienił on o wartości złożonych przez uczniów trzech wyższych klas ćwiczeń, w których po większej części widoczna jest dążność do logicznego wyłożenia myśli. W dwóch starszych klasach taki logiczny układ pokazał się w tem, że każdy uczeń naprzód starał się wyjaśnić pojęcie należące do składu zadania, określić punkt widzenia przedmiotu, a następnie przedstawić dowody na zadany temat. W klasie V dążność ta przebiega się

w opisie na temat „wakacje zimowe”, w którym konsekwentnie wyłożone są okoliczności miejsca i czasu. Co się tyczy związku gramatycznego i składni, w tym względzie podług zapewnienia p. Elmanowicza, gramatyka i składnia uczeni jest niższą od logiki. P. Elmanowicz wyjaśnił powody tego zjawiska i wskazał środki do podwyższenia stopy wiadomości uczeni co do gramatyki. Tu między innymi powiedział on, że przy widocznej, godnej wszelkiej pochwały uwadze i gorliwości ze strony uczniów, pomienione wady uchylać się będą przy każdym nowym ćwiczeniu; zwłaszcza, że uczniowie z zamiłowaniem i chęcią starają się jeden przed drugim usuwać te wady za pomocą czytania ruskich dzieł, o czym wymownie przekonywają rozbiране książki z biblioteki nauczycielskiej, będącej w zawiadywaniu pomocnika inspektora, któremu każdy z uczniów, po przeczytaniu książki, obowiązany jest opowiedzieć treść jej. Przemowę swoją p. Elmanowicz zakończył prosząc obecnych aby raczyli wysłuchać odczyt niektórych ćwiczeń. Po tej przemowie uczniowie zaczęli czytać swe wypracowania: z klasy VII czytało dwóch, z klasy VI i V po jednym. W klasie VII wypracowania napisane były na temat: „Czy prawdą jest, że wiedza jest siłą”. Jako obcemu widzowi, mnie nader przyjemnie było słyszeć nietylko dobry wykład i dobre czytanie, ale nawet treść tych ćwiczeń, rozumie się lepszych co do wykładu i czytania. Jeden z uczniów VI klasy złożył opowiadanie na zadany temat: „Czy potrzebna jest dla ucznia osobista praca w sprawie ukształcenia?”. Opowiadanie 16-letniego ucznia, spostrzeżenia jego, dowcip a nawet ustępy literackie, zrobiły na mnie nader żywe i przyjemne wrażenie. Czytanie trwało tylko dwie godziny. Z wielką pociechą widziałem urzeczywistnienie pięknego pomysłu ku podwyższeniu między uczącą się młodzieżą języka ruskiego, który pod względem politycznym i naukowym jest teraz tak potrzebny dla mieszkańców tego kraju.”

(Dochód z koncertu) danego w dniu 19 (31) stycznia w resursie obywatelskiej, na korzyść ubogich, przyniósł czystego dochodu rs. 340. Warszawskie towarzystwo dobroczynności oświadcza najuprzejmiejsze podziękowanie p. Troschłowi, pod którego dyрекcją odbył się koncert, oraz szanownym amatorom i amatorom, którzy raczyli przyjąć udział w pomienionym koncercie, a tem samem przyczynić się do osiągnięcia powyższego rezultatu; a także pp. Sejdlerowi i Grosmanowi za bezpłatne udzielenie fortepjanu i pianina.

(Zarząd stowarzyszenia spożywczego „Mercurj”) wszedł w stosunek rabatowy o sprzedaż dla stowarzyszonych pieczywa z nową piekarnią p. A. Łapińskiego przy ulicy Nowy-Swiat wprost Świętokrzyskiej. Stowarzyszeni otrzymywać będą marki zwrotne, opatrzone pisanymi głoskami H. C.

(Barjerek). Mróz wzmaga się. Dziś rano termometr wskazywał —19,6° R. Dawno już nie bywało takich mrozów w lutym. Tak, według obserwacji meteorologicznych z ostatnich czterech lat, okazuje się, że 22 stycznia (3 lutego), to jest dnia wczorajszego, kiedy w roku bieżącym termometr wskazywał —15,4°, w 1866 r. było +4,0°, w 1867 r. +1,1°, w 1868 r. +1,0°, a w 1869 r. +2,2°.

Dzisiejszej nocy mróz doszedł już chyba do swego kulminacyjnego punktu w tegorocznej, tak spóźnionej lecz za to tak twardej zimie! Najcieplejsze futra nie zabezpieczyły bardzo wędrujących o tej porze karnawałowiczów... Ci, którzy powracali z wieczorów, bezików i... balików, zaświadczą o tej smutnej prawdzie.

Pomimo jednak, że już z wieczora nastąpiło było srogię i przenikliwe zimno, znaczna liczba osób zgromadziła w sali resursy obywatelskiej, na koncert dany tam dla pomnożenia funduszków zakładu leczniczego dla dzieci, zostającego pod kierunkiem Dra Sikorskiego. Program, w którym przyjęły udział wokalny, amatorki: pani Fella Kaftal i panna Biron, b. uczennica tutejszego instytutu muzycznego, oraz artystka opery włoskiej, panna Benati — na fortepianie zaś grała p. Sikorska, i w którym znakomity artysta, Jan Królikowski deklamował dwa przeszliczne fragmenta poezji — wywołał ogólne i prawdziwe zadowolenie słuchaczy. Powracających z wczorajszego koncertu wśród silnego już mrozu, powinno było zagrzzać uczucie dobrego czynu — jaki spełnili przyczyniając się do pomnożenia środków ratunku dla ubogiej diatwy. Sprzedaż programów na wczorajszym koncercie raczyły się zajmować pp. Emilja Sobanska z hr. Łubińskich i pułkownikowa Mansfield, małżonka konsula angielskiego.

(1) Instytut oftalmiczny w Warszawie, szpital św. Leona w Opatowie i główny dom schronienia w Grójcach.

(2) Zmniejszenie dochodów powstało głównie z powodu powiększenia się trudności w ściąganiu kosztów kuracji.

Opera „Halka” ma już niebawem ukazać się na petersburskiej scenie. Autor jej, Stanisław Moniuszko, onegdaj już wyjechał do stolicy dla osobistego dyrygowania orkiestrą podczas pierwszego przedstawienia swojego dzieła.

Dzisiejsza prelekcja Dra Zdzienickiego w sali dobroczynności, zaczęła się punkt o godzinie szóstej.

Wkrótce też nowy prelegent, p. Alfons Parczewski, autor rozprawy uwieńczonej przez wydział prawa b. szkoły głównej, mieć będzie, także w sali dobroczynności, odczyt o historycznym rozwoju ekonomii politycznej.

Przedstawienie teatru amatorskiego na dochód warsz. tow. dobroczynności, odbędzie się podobno od dziś za tydzień, czyli w przyszły piątek. Pomiedzy dwoma komedjami, z których jedna oryginalna przysłowie „Piękne za nadobne” p. Dzikowskiego, p. Aleksander Chodecki, znany muzyk-deklamator, wypowie, z towarzyszeniem fortepjanu wyjątek z Boskiej komedji Dantego i poezję F. Gumowskiego „Kwiat kamelji,” znana już z przeszłorocznego koncertu p. Siegenfeld w resursie obywatelskiej.

Wczoraj przypuszczaliśmy że pogłoska o balu maskowym dać się mającym niedługo w resursie obywatelskiej, na dochód warsz. tow. dobroczynności, dotyczy raczej prostej tylko maskarady, na wzór tych jakie już tam urządzone były. Otoż przypuszczenie nasze okazało się uzasadnione, albowiem dziś, z pewnego już źródła wiemy że taka właśnie maskarada na ubogich, odbędzie się w resursie obywatelskiej i to w przyszły czwartek.

W zeszłą niedzielę bracia Lubinscy (jeden znany już skrzypek, drugi wiolonczelista) dawali koncert w Pułtuskju, z wielkim powodzeniem.

W d. 29 z. m. w Kaliszu odbył się koncert przeznaczony na dochód niezamożnych uczniów — dochód z niego wyniósł około trzystu rubli.

Pod wsią Łochowem, wilki rozszalone głodem i mrozem, napadają na podróżnych.

Onegdajszy mróz i słońce wrożą że zima w tym roku potrwa długo — tak przynajmniej dowodzą liczne na ten dzień utworzone przysłowia ludowe. Uzbrojmyż się w cierpliwość i... w węgiel kamienny.

Przypominamy, że jutro w sobotę w resursie kupieckiej będzie wieczór tańczący, na który wydawane są bilety dziś i jutro jeszcze, międzygodziną 4-ą a 7-ą po południu.

Zaonegdaj, w cyrkule Zamkowym, Wojciech Łatkowski szwec, pod Nr. 54 zamieszkały nagle zmarł. O czem sąd dla wyprowadzenia śledztwa zawiadomiono.

W dniu onegdajszym, na tutejszej stacji drogi żelaznej warszawsko-wiedeńskiej, w kuchni pod kominem, zapaliła się podłoga i belka, które natychmiast żołnierze straży ogniowej wyrabali i tym sposobem ogień ugaszono.

W cyrkule Wolskim, na ulicy Orlej, dostrzeżono Karola Gedyga wyrobnika, w stanie osłabionym, który po dostawieniu go do szpitala św. Ducha, zmarł w takowym. O wypadku tym zawiadomiono kogo należy, dla wyprowadzenia śledztwa.

Michał Duchociński, stangret prywatny, przejeżdżając przez Nowy-Swiat sankami, przez nieostrożność najechał na przechodzącą Krystynę Hofman wyrobnicę, która uległa nieszkodliwemu stłuczeniu czola i piersi. Hofman odesłano do szpitala Dzieciątka Jezus, a stangreta aresztowano.

Po odbytem przez lekarza weterynaryji sprawdzeniu, co do psa o wściekłą podejrzanego i zabitego na miejscu, który ugryzł w rękę swego pana Kleczyńskiego, o czem podane było w Nr. 13 *Gazety Policynnej*, nie wykryto u tegoż psa żadnych śladów wściekliczyny.

* *Kursa monet zagranicznych w Warszawie.*

Za talar wczoraj rs. 1 kop. 21 — dziś rs. 1 kop. 21.

Za frank „ „ „ 33 1/2 „ „ 33 1/2.

Za złoty reń. „ „ „ 68 „ „ 68.

NB. Wiadomość ta nie pochodzi z urzędowego źródła i może tylko służyć za wskazówkę.

(Wiadomości dworskie). We wtorek, dnia 13 stycznia, przed balem w pałacu Zimowym, zgromadzili się w sali koncertowej tegoż pałacu członkowie ciała dyplomatycznego, przyczem mieli zaszczyt być przedstawione Jego Cesarskiej Mości następujące osoby: trzeci sekretarz poselstwa angielskiego, p. Egerten; zostający przy temże poselstwie, p. Henry Ward; zostający przy poselstwie francuzkiem, p. Gasson; radca poselstwa związku północno-niemieckiego, p. Bonnowski; radca poselstwa austriacko-węgierskiego, baron Frankenstein; sekretarz tegoż poselstwa, książę Wrede, i znakomici cudzoziemcy: p. de Marval, margrabia Sepo, p. Joubert i doktor Ferdynand Hiller. Podczas balu wy-

żej wymienione osoby, tudzież miss Raslej i pani de Marval, miały zaszczyt być przedstawionymi Najjaśniejszej Cesarzowej. (*Gon. Urzęd.*)

(Uniwersytet moskiewski). *Ruski Imc.* pisze: Z końcem 1869 r. znajdowało się w uniwersytecie moskiewskim profesorów, wykładających i urzędników administracyjnych 128; oprócz tego było 9 osób zajmujących posady nadetatowe, wykładających postronnych 6-ciu, privat-docentów 12, uczących się: a) studentów 1,568, a mianowicie: na fakultecie historyczno-filologicznym 102, fizyko-matematycznym 195 (na wydziale nauk matematycznych 138 i na wydziale nauk przyrodzonych 57), prawnym 881 i lekarskim 390; b) wolnych słuchaczy 86, i c) farmaceutów 102. Z pomiędzy studentów było 106 na koszcie skarbu, 1 stypendysta Jego Cesarskiej Mości, 4 stypendystów spoczywającego w Bogu Wielkiego Księcia Cesarzewicza Mikołaja Aleksandrowicza, 20 stypendystów okręgu naukowego warszawskiego, 5 stypendystów słowian południowych, 31 stypendystów okręgu nakołowego kaukaskiego, 13 stypendystów wojska dońskiego, 10 stypendystów Syberji wschodniej i zachodniej, oraz 92 studentów na koszcie wojska terskiego i kubańskiego i rozmaitych dobroczyńców. Z liczby 1,568 studentów, było 653 zwolnionych od całkowitej opłaty za słuchanie prelekcji, oraz 41 zwolnionych od połowy tej opłaty, czyli razem 694 studentów (w tej liczbie 428 na skutek świadectw o ubóstwie, 252 stypendystów i studentów będących na koszcie skarbu, i 14 słowian południowych), 38-u zaś studentom wyższych kursów odłożono termin wypłaty do czasu ukończenia całkowitego kursu nauk. Z pomocy jednorazowe udzielone zostały z sum skarbu państwa 285 studentom. Uniwersytet moskiewski rozporządza, dla utrzymania ubogich studentów i dla udzielania im zapomóg, kapitałami dobroczynnymi w papierach procentowych, które wynosiły z końcem 1869 roku 378,438 rsr.

(Otwarcie gimnazjum cywilnego). *Bisz. Wied.* donoszą, że w końcu roku ubiegłego otwarte zostało w Orenburgu gimnazjum cywilne. Odczytane przy tej sposobności sprawozdanie o budowie gmachu i urzędzeniu gimnazjum zasługuje na uwagę pod tym względem, że fundusze główne dał na to kirgizi (43,000 rs.) i że wyasygnowano 20,000 rs. z sum wewnętrznej hordy kirgizkiej. Kozaacy przysunęli na tenże cel 20,000 rs., kupiectwo imieszczaństwo 10,000 rs., i nareszcie szlachta orenburska 40 rsr. Gimnazjum to liczy obecnie 175 uczniów.

(Szkoła żegluga). *Risz. Gaz.* donosi, że 12-go grudnia roku zeszłego zatwierdzona została przez ministra skarbu ustawa dla szkoły żegluga w Windawie. Na utrzymanie tej szkoły miasto przeznacza 400 rs., z powodu zaś niedostateczności tej sumy, rząd wyasygnował ze swej strony po 2,000 rsr. rocznie.

(Prawo o wekslach i bankructwach). *Goniec Urzędowy* podaje co następuje: „W II oddziale własnej Jego Cesarskiej Mości kancelarji roztrząsane są obecnie prawa o wekslach i bankructwach w handlu. Projekta ustaw w tym względzie, opracowane w roku 1867, oddane były pod opinię przednią kupiectwa petersburskiego, moskiewskiego, rybskiego i odeskiego, oraz trybunałów handlowych i rad asesorów przysięgłych. Obecnie, po otrzymaniu opinji kupiectwa, projekta tych ustaw, wraz z objaśniającemi je uwagami, zostały z Najwyższego zezwolenia wydrukowane i dozwolono ich sprzedaż. Tymczasem, podczas gdy dokonywane były te prace, z powodu wywołanej w ostatnich czasach kwestji zniesienia postanowień o procentach prawnych, wydrukowane zostały i przeznaczone także do sprzedaży, z Najwyższej woli Jego Cesarskiej Mości: broszura „O procentach i o lichwie podług prawodawstw zagranicznych” i przetłómaczona z języka niemieckiego broszura znanego członka pruskiej izby deputowanych, Reichensterna, „Przeciw zniesieniu praw o lichwie”. Dla postawienia wszystkich i każdego w zupełnej możności zaznajomienia się z temi broszurami i dla wywołania zdań co do takowych, sprzedawane są one po takich cenach, ile kosztował sam druk. W przedmowach do projektów powiedziano, że wszelkie zdania zasadne co do objętych niemi propozycji, które podane zostaną do 1-go marca 1870 roku, wzięte będą ze szczególną wdzięcznością pod należytą rozprawę przy dalszem roztrząsaniu kwestji.

(Kwestja dróg żelaznych). Dnia 10 (22) stycznia wyjechał z Petersburga generał-gubernator Syberji zachodniej, generał-adjutant Chruszczow. Z tego powodu *Mosk. Wied.* donoszą, że powiadają, iż wyjechał on w połowie grudnia u

Najjaśniejszego Pana połączenie w jak najprędszym czasie i w kierunku jak najkrótszym, powierzonego mu kraju z Moskwą, za pomocą drogi żelaznej. Skutkiem tego poleconem zostało komitetowi dróg żelaznych wskazać: która z trzech linij zakamskich (1. północna p. Roszeta; 2. p. Lubimowa i 3. południowa p. Bohdanowicza) będzie pożyteczniejszą dla celów ogólnopństwowych. Dokonane już zostały badania na wszystkich trzech tych linjach. Co się zaś tyczy linij z tej strony Kamy, badania dokonane zostały jedynie w kierunku górzystym, przez Kazan i Menzelińsk, przyczem okazało się, że linja niżegorodzko-kazańska ma 410 wiorst długości, a zatem jest o 12 wiorst dłuższą, niż powiedzianem było w artykułach p. Mielnikowa, ogłoszonych w zeszłym roku w naszej gazecie. Na dwóch zaś innych linjach badania nie zostały jeszcze dokonane, sąd przeto o ich względnej pożyteczności byłby w chwili obecnej przedwczesnym. Do Petersburga przyjechał, dla starania się o południowy kierunek drogi syberyjskiej, prezes zarządu ziemskiego gubernji niżegorodzkiej, A. M. Jermolow, który doręczył 7 (19) stycznia ministrowi dróg komunikacji adres w tym względzie od tamecznego zgromadzenia gubernjalnego. Tamże przyjechał niedawno przysłany przez miasto Niżni Nowogród nowo obrany głowamiński A. M. Gubin z deputacją, dla upraszania o takiż kierunek drogi. Spodziewani są także deputowani ze strony ziemstwa kazańskiego i miasta Kazania. Powiadają, że zgromadzenie ziemskie gubernji wiackiej poszła także do Petersburga deputację dla upraszania o budowę drogi żelaznej kazańsko-wiackiej, która ma stanowić, jak wiadomo, gałąź projektowanej drogi żelaznej niżegorodzko-sarapulskiej.

(Flota handlowa). Podług *Estland. gub. Wied.* flota handlowa gubernji estlandzkiej liczyła z dniem 1-m stycznia 1870 roku 20 statków rozmaitej wielkości, na których znajdowało się 10 szturwów (z tych jeden cudzoziemiec), 20 szturmanów i 91 majtków.

(Sprawa morska). W końcu grudnia r. z. w Kronsztadzie, w wydziale sądu okręgowego petersburskiego rozbiegana była sprawa o zabójstwo kapitana Barkera na brygu angielskim „Robert-Mary, przez kucharza tegoż brygu Wiliama Chila. Podajemy szczegóły tej zajmującej sprawy podług *Gazety Sudeb. Wied.* Kapitan brygu, Barker, człowiek gwałtownego charakteru, nie lubił młodego majtku i kucharza Chila, przesładował go, używał do najcięższych posług okrętowych, częstował go nieraz przy spotkaniu się szturgancami; nareszcie jednego razu niezadowolony pobiciem, wyprowadził tego młodego człowieka z cierpliwością; w uniesieniu Chila, porwawszy drządek dębowy, uderzył nim po głowie Barkera, w skutku czego tenże wkrótce zmarł. Chil, nie uznając się winnym, nie zaprzeczał czynu. Przy śledztwie sądownem odczytane były w tej sprawie zeznania majtków angielskich, na teraz nieobecnych, oraz własne szczere wyznanie młodego oskarżonego, które wywołało ogólne współczucie. Jako anglik, pojmując wysokie znaczenie sądu, w każdej swej odpowiedzi (w języku angielskim), wykazywał on głęboki szacunek dla władzy. Nie można zamilczeć o głosie obrońcy p. Arseniewa, który wzruszył obecnych. Przeszedłszy charakter i stosunki między zabitym Barkerem a Chilem, obrońca wyłożył jasno i popularnie teorię osobistej obrony i żądał uwolnienia oskarżonego, przy zastosowaniu do niego teorii. W razie nieuznania przez przysięgłych koniecznej obrony, obrońca odpiął wszelki występny zamiar ze strony oskarżonego i przytaczał, że uderzenie nastąpiło w kłótni i wzajemnej bójce. Poczem obrońca dotknął osobistości oskarżonego; określiwszy ją w jasnych kolorach, jakie podane zostały przy śledztwie sądownem, p. Arseniew odwołał się do tego, jak wysoko ceniony jest honor żeglarzy, którzy uważają się za przodkujących ludzi, i jak trudno było Chilowi znosić obelgi jakimi niewinnie traktował go groźny Barker. W konkluzji obrońca przywiódł gorzkie położenie w jakim w ciągu siedmiu miesięcy zatrzymania w ruskim więzieniu przebył anglik Chil, nieumiejący ani słowa po rusku, oderwany od drogiej swej rodziny. Jakkolwiek łaskawy byłby wyrok przeciwko Chilowi, przedłuży on dla niego karę, pozabawiając go możliwości oglądania drogiej ojczyzny. Przysięgli wydali wyrok usprawiedliwiający. Uwolniony anglik, z radości unosił się nad ruskim sądem, dodając: „że w Anglii niezawodnie byłby powieszony.” Między publicznością znajdowało się wielu z konsulatu angielskiego, i jak słychać, korespondent *Gazety Times*.

(Sprawy rozwodowe). *Peterb. Listok* donosi, że synod świątobliwy opracował już ostate-

cznie projekt, podług którego sprawy rozwodowe rozstrzygane będą ostatecznie przez konsystorzę miejscowe i zatwierdzone przez biskupa diecezjalnego, tak, ażeby wszystkie sprawy podobne, które ciągną się obecnie po kilka lat i muszą koniecznie uzyskać zatwierdzenie synodu, rozstrzygane były w terminach krótszych, co ułatwi wielce powodzenie tych spraw.

* (Dział majątku). Gazeta *Wiest* donosi, że 17-go lutego przystąpiono będzie do działu ogromnego spadku po nieboszczyku Eliaszu Gromowie. Spadek ten odziedziczą dwóch braci zmarłego i małżonka jego, która według prawa, odziedziczając 14-tą część spadku, ma otrzymać w gotowiznie 800,000 rs. Cały spadek Gromowa obliczony w gotowiznie, wynosi, jak słychać, około 22 milionów rubli.

* (Taksa aptekarska). Podług *Sowr. Izw.*, najwyraźniejszym dowodem bardzo znacznej wysokości terazniejszej taksy aptekarskiej, jest spółbieganie się właścicieli składów materiałów aptecznych na licytacji w grudniu roku zeszłego na dostawę materiałów aptecznych dla szpitali więziennych w Moskwie. Konkurencja była tak wielka, że wielu ze stawających do licytacji ustępowało po 40 procent z taksy, p. Mattissen zaś, właściciel składu materiałów aptecznych koło mostu moskwo-wieckiego, ustąpił od razu 45 procent i utrzymał się na licytacji.

* (Z Taszkientu) donoszą do *Rus. Inw.* co następuje względem położenia interesów na naszej granicy z północno-zachodnimi Chinami: W roku 1869 ukończony został fort bachtyński i blizkim był ukończenia fort borochudzirski; a w roku bieżącym zapewne pobudowane będą forty tianszański i czundżyński. Wszystkie te forty zawierające z początku tylko koszary, rozprzestrzeniają się przez zbudowanie osad dla kolonistów, częścią kozaków syberyjskich i semireczyńskich, częścią przybyłych z środkowej Rosji. Kolonisci na terytorjum obwodu semireczyńskiego osiadają chętnie, bo urodzajna ziemia i przyjazny klimat wynagradzają sowingie prace rolnika. Pod ochroną fortów kolonisci zajęli już znaczną część obwodu semireczyńskiego; są tam osady obejmujące około trzech tysięcy mieszkańców (stanica lepsinska, nadezdinska i in.) Osady rozszerzyły się na drodze pochodu rojan do środkowej Azji, od m. Siergiopola na Kopał, Wiernoje, Kastek i Takmak. Ilość kolonistów w obwodzie semireczyńskim tak dalece się powiększyła, że część ich zaczęła posuwać się do obwodu stepowego syrdaryjskiego, mniej gościnnego, a mniej odpowiedniego ruskim kolonistom. Przy urzędzeniu nowych fortów na granicy chińskiej, kolonisci naturalnie chętniej będą osiadać koło fortów. Osady wzrastające formować będą handlowe punkta, które służą będą za przewodników ruskiej cywilizacji w Azji.

* (Posyłki z kosztownościami). Pocztamt petersburski podaje w *Gońcu Urzędowym* do wiadomości powszechnej, że na zasadzie poleceń okólnikowych departamentu pocztowego, z 10-go stycznia 1836 roku za Nr. 1, i z 31-go stycznia 1867 roku za Nr. 8, wszelkie kosztowności, jako to: „brylanty, szmaragdy, rubiny i inne drogie kamienie w oprawie, przedmioty galanterijne w oprawie lub bez takowej, oraz perły w ziarnach i w oprawie złotej i platynowej, jak np. zegarki, tabakierki, pierścionki i wszelkie inne podobne rzeczy, które przy mniejszej objętości mają znaczną wartość”, powinny być opakowywane oddzielnie od innych posyłek pocztowych i oddawane dla wyekspe-djowania pocztą w ekspedycji przyjmującej pieniądze, nie zaś w ekspedycji przyjmującej posyłki.

* (Kontramarkarnie). Oberpolicmajster petersburski, generał-adjutant Trepow, polecił komisarzom wezwać utrzymujących zabawy publiczne, aby urządzili potrzebne kontramarkarnie dla odzieży, przeznaczony dla dozoru ich zaufanych ludzi, i w ogólności aby przedsięwzięli środki do przestrzegania w swych zakładach należnego porządku.

* (Niespodzianki). *Rus. Wied.* podaje że w Moskwie, w dniu pierwszego przedstawienia opery *Obleżenie Gandawy*, przed rozpoczęciem widowiska, nadesłano do kasy wielkiego teatru 400 kartek fotograficznych siñora Stanio, z prośbą o rozłożenie ich w łóżach i w pierwszych trzech rzędach krzeseł, iako niespodziankę dla publiczności od benefisanta. Jednakże dyrekcja teatralna brevi manu to zakazała.

* (Sekret niszczenia chrabaszczy). We Francji, jak donosi gazeta rolnicza, otwarta została skrypcja na nabycie od ogrodnika Jaquema sekretu tepienia gąsienic chrabaszczy; skoro zebrany będzie dostateczny

fundusz, Jaquemin odkryje swój sekret wyznaczonej komisji, która mu doręczy zebrane pieniądze, jeżeli uzna ten środek istotnie skutecznym; poczem takowy zostanie podany do powszechnej wiadomości.

KORESPONDENCJA DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Paryz, 26 stycznia.

Bawią się tu w odgadywanie, jaka będzie likwidacja w końcu tego miesiąca, mianowicie, czy kurs renty wynosić będzie 74 franki, czyli też 73 franki. Syndykaty nie osmielają się już zaprzeczać, obniżenie się bowiem renty wynosi 20 centymów w ciągu 8-u dni.

Świętowanie robotników szerzy się szybko, i zdaniem naszym jest ono manewrem politycznym, skierowanym przeciw rządowi. Robotnicy w Creuzot, w liczbie 12,000, zaniechali swe zatrudnienia (podług najnowszych wiadomości, wrócili oni już do takowych. P. R.), podczas gdy wiadomo, że kopalnie tamiczne znajdują się w stanie jak najbardziej kwitnącym. Kopalnie w Creuzot należą do p. Schneidera, prezesa ciała prawodawczego. Ludność w Creuzot, która wynosiła w 1848 roku tylko 2,700 głów, doszła obecnie do 23,872 głów. Zapłata średnia ucznia, która wynosiła w 1848 roku 2 franki dziennie, doszła obecnie do 3 franków 4 centymów. Robotnik skończony zarabia dziennie od 8 do 13 fr. i pracuje w przecięciu po 24 dni w miesiącu. Jest tam 5 szkół gminnych i przemysłowych, 15 szkół prywatnych i 16 ochron dla dzieci. Oszczędności zebrane przez 1,770 robotników, przedstawiają kapitał 11 milionów franków; 540 robotników posiada kapitałki umieszczone na 5%; 780 robotników posiada własność nieruchomą ogólnej wartości 5 milionów franków; 450 robotników wycofało się całkiem z kopalni i posiada własność nieruchomą ogólnej wartości 3 milionów franków. Pomimo to wszystko, robotnicy zaczęli świętować! Dla czego? Nie ma na całym świecie ani jednego zakładu kopalnianego, w którymby położenie robotników było tak pomyslnie jak w Creuzot. Ubolewać należy, że robotnicy pomienieni usłuchali poduszeczeń menerów, którzy dążą jedynie do przywłaszczenia sobie ich oszczędności i do podkopania ich pomyslności.

Powiadają, że pp. Penedetti, Bourée, de Grammont i inni dyplomaci, zastąpieni będą wkrótce przez inne osobistości. Ministrowie okazują coraz większe względy dla hrabiego Stackelberga, który zapraszany jest na wszystkie uroczystości urzędowe i który dawał w zeszłą sobotę obiad dla ministrów francuzkich i dla ciała dyplomatycznego.

Herzen zmarł w zeszłą sobotę. Pogrzeb jego odbył się w niedzielę, wśród liczego zgromadzenia dziennikarzy francuzkich. P. Wyrubow, redaktor czasopisma *Revue positiviste*, miał mowę nad grobem zmarłego. Zauważyliśmy ze zdziwieniem, że mikt z wychodźców polskich nie znajdował się na pogrzebie Herzena, pomimo iż wiadomo nam, że na 100 wychodźców polskich, 99-u otrzymywało zapomogi z rąk zmarłego, którego dobroczynność weszła w przysłowie.

Gazeta *Le Peuple polonais* przestała wychodzić. Obywatele-redaktorowie tego pisma nabyli i tę sławę, że lżyli za pieniądze ludzi, których im wskazywano, lecz tak samo jak w bajce, zużyli oni swoje zęby na pile, lecz jad ich nie przyjął się, albowiem truciznie przeciwstawia się antidotum. X.

Austria i ziemie słowiańskie.

* (Ministerstwo.—Sprawy czeskiej i galicyjskiej). *Wieden*, 31 stycznia. Cesarz wrócił tu wczoraj z Budy, dziś zaś ma przyjeść do skutku ukonstytuowanie na nowo ministerstwa. Wakujące trzy stanowiska w gabinecie powierzone zostaną pp. Stremayer'owi jako ministrowi wychowania publicznego i wyznań, szefowi sekcji Banhans'owi jako ministrowi rolnictwa, i feldm.-por. Wagner'owi jako ministrowi obrony krajowej. Ze stanowiska doktryny parlamentarnej, nie można będzie nie nadmienić przeciw wyborowi tych osobistości. Tak p. Banhans, jak również p. Stremayer są członkami większości izby deputowanych, obaj głosowali za adresem, pozostają oni przeto w zupełnej zgodności z jedną stroną ze swymi nowymi kolegami, z drugiej zaś strony z większością izby deputowanych, i mają przeto za sobą wszystkie warunki, które podług doktryny parlamentaryzmu, wymagane są od ministrów parlamentarnych. Co się tyczy feldm.-por. Wagnera, ten nie jest wprawdzie członkiem rady państwa, lecz najpierw, potrzebowano mieć na stanowisku ministra obrony krajowej człowieka obznajmionego specjalnie z administracją wojskową, ażeby można było przystąpić nareszcie do organi-

zacji landwery w Przedlitawji, powtóre zaś zachowanie się p. Wagnera względem powstańców dalmackich, ogłoszenie przez niego stanu wojennego, represja kategoryczna powstania w Zuppie i t. d., znajdowały stale w sferach większości rady państwa powszechne uznanie. Kroki pośredniczące feldm.-por. Rodich'a są, pomimo ich pomyslnych rezultatów, bardzo nie do smaku tych sfer, przypominają one bowiem pewne dążności do pojednania, o których izba deputowanych nie chce wcale słyszeć. W radzie państwa przeto, zrekonstytuowanie ministerstwa uznane zostanie przez większość jako ze wszech miar stosowne i ocenione będzie przychylnie. Co się zaś tyczy publiczności i w ogóle opinji publicznej, to na zdanie jej co do nowego gabinetu potrzeba jeszcze czekać, aż dzienniki dadzą w tym względzie wyjaśnienia. Na teraz dość jest nadmienić, że do dnia dzisiejszego żadnemu z pism austriackich nie przyszło nawet na myśl proponować pp. Banhans'a i Stremayer'a jako kandydatów na wakujące stanowiska ministrów. — Domysł, że ministerstwo, niezwłocznie po swem ukonstytuowaniu się na nowo, ujrzy się zniewołonem do wystąpienia ze środkami energicznymi przeciw opozycji czeskiej, znajduje dziś potwierdzenie w wiadomościach pochodzących ze źródła półurzędowego. Podług tych wiadomości, ma być przedewszystkiem położony koniec kwestji obsadzenia posady burmistrza w Pradze, która to kwestja pozostaje w zawieszeniu od kilku miesięcy. Wiadomo, że rada miasta Pragi, pomimo, iż powinna była wiedzieć, że żaden z tych, którzy podpisali znaną deklarację, nie powinien spodziewać się zatwierdzenia jego wyboru przez rząd, wybrała znowu niedawno na burmistrza p. Braunera, który podpisał także tę deklarację, i trudno byłoby przewidzieć, jak długo potrwa ten upór ze strony rady miejskiej. Wśród tych okoliczności, rząd postanowił mianować na posadę burmistrza w Pradze urzędnika cesarsko-królewskiego, radcę namiestnictwa Rieger'a, który pełnić będzie tymczasowo te obowiązki aż do nowego rozkazu. — Z polakami galicyjskimi rząd będzie musiał także rozprawić się wkrótce. Agitacja w Galicji na korzyść wyjścia deputowanych polsko-galicyjskich z rady państwa przybiera charakter coraz dobitniejszy, i jakkolwiek delegacja polsko-galicyjska nie usłucha zapewne głosów pochodzących z Galicji bez doczekania się rezultatów narad komisji nad rezolucją sejmu galicyjskiego, pomimo to nalegać ona będzie na przyspieszenie tych narad i zmusi przez to ministerstwo do wyraźnego oświadczenia się w kwestji polsko-galicyjskiej. Bardzo atoli być może, iż przyjdzie to do skutku prędzej, niż sami deputowani polsko-galicyjscy spodziewają się tego, albowiem pomiędzy większością izby deputowanych panuje przekonanie, że ministerstwo zrekonstytuowane wystąpi w izbie na przyszłym posiedzeniu z programem zupełnym. Byłoby pod niejednym względem pożądanem, ażeby nadzieja ta ziściła się. (*Nordd. A. Z.*)

Prusy i Niemcy.

* (Stronnictwo narodowo-liberalne) w Niemczech, usiłuje znowu zebrać w jeden węzeł żywioły narodowo-liberalne we wszystkich krajach związku północnego. Przewódca tego stronnictwa zwołał na 8-go lutego do Berlina zgromadzenie swoich wyznawców dla naradzenia się nad programem politycznym. (*La Fr.*)

Francja.

* (Kwestja stępla.) *La Patr.* z dnia 1-go lutego pisze: Doniesiono, że projekt do prawa dotyczący stęplowania dzienników przedstawiony został do rozpatrzenia radzie stanu. Wiadomość ta jest przedwczesną. Dowiadujemy się, że rząd do ułożenia tego projektu ma zamiar zamianować komisję, złożoną z deputowanych, ludzi politycznych i reprezentantów prasy, która przystąpi do bezstronnego zbadania rzeczy i wyjaśnienia tej drażliwej kwestji połączonej z wielu interesami.

Hiszpanja.

* (Powstanie na wyspie Kubie). Podczas gdy niedawne wiadomości ze źródła urzędowego hiszpańskiego przedstawiały powstanie na wyspie Kubie jako całkiem prawie ukończone, depesza z Nowego Jorku podaje obecnie wiadomość tem bardziej zadziwiająca, że podług takowej, generał hiszpański Puello miał być pobity przez powstańców i stracić 450 ludzi. Bitwa miała być stoczona pod Guarimaro, powstańcami zaś miał dowodzić generał Jordan, następca generała Quesada w dowództwie naczelnem. Przyszłość okaże, czy jest to po prostu zmyślenie puszczone w obieg w tym celu, ażeby podnieść na nowo ducha przyjaciół powsta-

